



מרימה המועצה הדתית צעקה גדולה ומרה על ההזנחה השוררת בשכונות הדרום. הי צעקה מופנית כמוכח אל עיריית תל-אביב, עם דרישה להגדלה דחופה של התקציב. יחד עם זאת מתכננת המועצה הקמת מיקחה ב- צפון תל-אביב, במקום בו נטוע כיום גן, הגם שתושבי הסביבה מעדיפים אותו על פני המיקחה, כי יש לכל אחד מהם אמבטיה בבית. בשכונות הדרום אין אמבטיה בכל בית, אבל זה לא הפריע למועצה הדתית לקבל את ההצעה של הקבלן קויפמן להקמת מיקחה בצפון תל-אביב, בהשקעה ראשונה של 150 אלף לירות.

ההצעה של מר קויפמן לא היתה הוולה ביותר, אבל המליץ עליו מר אבני — והיה צעה התקבלה. רק אחרי ההחלטה העקרונית לקבל את ההצעה, החליטה המועצה גם ללכת לראות עבודות-בנייה אחרות של הקבלן קויפמן. כל זה בטרם אושרה תכנית המיקחה על-ידי העירייה.

★ ★ ★

### שיינמן הגדול

**פנחס שיינמן**, יו"ר המועצה, יש חוש מפותח מאד ליחסי-ציבור. הוא יודע מתי לדבר על המצב בשכונות, ומתי לדבר על חיסכון וצמיצום.

לפני שלושה שבועות הוא גנב את ההצגה מכל שאר מוסדות המפד"ל, כשיצא עם כרוז גדול בכל בתי-הכנסת של תל-אביב, בנוסח זה:

אולמות מפוארים, מאות פקידים, מיגרש יקר מאד באזור הזוהר ביותר של העיר. בויג שלטה מיליונים אחדים של לירות, מכאן יצא הכרוז והמוחסד הקורא לציבור לחסכנות מוגברת.

## לעסקנים: עושר והדר

בנין המועצה הדרתית, בשדרות המלך דוד בתל-אביב: שש קומות, מעליות, מיזוג אויר, מיזנון.

פסח יפהר בהרצליה, דוד בן-ארי לשעבר בבת-ים, ואברהם קריניצי ברמת-גן, גילו את הסוד. הם התייחסו יפה אל המועצה הדתית המקומית, וזכו לכל טובות-ההנאה שמשדר הפנים יכול לתת: אישור מהיר של תקציבים, אישור הלוואות ומענקים, התעלמות מדוחות של מבקר המדינה, ואפילו, במידה מסויימת, אישור גבולות מוניציפליים ותחומי-שיפוט.

העיר היחידה בארץ בה אין מועצה דתית היא בני-ברק, תופעה זו היא בניגוד לחוק, אבל כל זמן שהמפד"ל היתה בקואליציה לא הקפיד משרד הפנים על החוק, היום — כשאגודת-ישראל והמערך הסתדרו בניניהם בלי המפד"ל — מאיימת זו בהפעלת החוק ובהקמת מועצה דתית גם בעיר זו. יש להניח שמשדר הפנים, כרגיל, ינצח גם פה.

★ ★ ★

### לעקור מן השורש!

**שינוי הקרוש הזה** — משרד ה- פנים, משרד הדתות, והמועצות הדתיות — מצליח להוציא מכלל הציבור 30 מיליון לירות לשנה לביסוס המפד"ל, מלבד כל שאר הסכומים המוקצבים למען הדת מתקציב המדינה, מלבד הסכומים העצומים שמרחיכה החברה-קדישא בהפקעת שיערים, ומלבד הסכומים המוצאים על-ידי העיריות למטרות דתיות מחוץ לתקציב המועצות הדתיות. בתל-אביב, למשל, עם חתימת הסכם הקואליציוני האחרון, נחתם גם הסכם סודי, לפיו יוקצבו מתקציב הפיתוח כמה מאות אלפי לירות לתמיכה בשיבות, וכי 150 אלף לירות לכולל-האברכים.

למרות כל הסכומים העומדים לרשותו, לא מצליחות המועצות הדתיות לספק באמת את הצרכים הדתיים. ידוע שאדם דתי באמת אינו סומך על ההשגחה של הרבנות על הכשרות. אגודת ישראל הקימה מוסד מיוחד בשם מועצת הרבנים, המשגיח על כשרות המדרון. אנשים שומרי-מצוה, אשר האמרו נה קרובה לליבם, נוהגים להזהיר את ידידיהם מפני ההשגחה של הרבנות, באומרם, שאת שר המשגיחים משלמים בעלי המסעדות והמפעלים, ולכן קשה למשגיח לש- פוט באובייקטיביות.

ההזנחה והעזובה של בתי-הכנסת העניים נוגעת גם לליבם של כופרים מושבעים, ו- כל מי שעובר ליד בית-המרחץ והמקוה שברחוב הכובשים בתל-אביב מעדיף לסבול בירוקן.

כל זה למרות המיליונים! לטובת הציבור, לטובת המוסר וגם ל- טובת הדת ושומרי המסורת — יש לעקור מן השורש את המועצות הדתיות! אין זו דרישה של העולם הזה, אלא דרישה של רבנים רבים. ראוייה לתשומת לב מיוחדת הצעתו של הרב י. נ. הכהן, יושב-ראש המועצה הדתית בחיפה: יש להקים מועצות דתיות נבדלות, ש- תיבחרנה אך ורק על-ידי אנשים דתיים, לפי רשימת המתפללים בבתי-הכנסת בכל מקום. מועצה שכזו תוכל ליעץ לעיריות ש- הנוגע לצרכי הדת היהודית, אשר בתדאי לא יהיו תואמות את צרכי המפלגה ה- דתית-לאומית.



## למחפלים: עוני וזוהמה

בית-הכנסת עץ החיים

בתי-הכנסת של המועצה הדתית מקיימת ישיבה אחת בשנה. לישיבה זו מוגשת רשימה ארוכה של בתי-כנסת, ולידם הסכומים המוקצבים להם. הוועדה שומעת ומאשרת. לצדף זה הוקצבו מאה לירות.

של העדה הקווקזית, בשדרות הר ציון, ליד התחנה המרכזית. ועדת

שנתיים מקבל הרב אונטרמן את משכורתו (2000 לירות לחודש) ממשדר הדתות, ממ- שיכים להופיע מדי שנה בתקציב המועצה סעיפים נכבדים של משכורות לשני רבנים ראשיים, שני מזכירי-רבנים-ראשיים ושני פקידים-ראשיים. סך הכל: מאה אלף לירות לשנה, שאין להן דורש, מלבד אנשי- שלומי-המפד"ל.

אבל יש עוד גורם, הרבה יותר חשוב, שהביא לעצמאות המועצות הדתיות בארץ. זהו משרד הפנים.

★ ★ ★

### היחסים עם משרד הפנים

**מפד"ל עמדה** תמיד בתוקף על כך שמשדר הפנים, בעל הסמכויות של הי- ציב העליון ככל הנוגע לעיריות, ימסר לה. תקציבי כל הרשויות המקומיות וקוקים לאישור משרד-הפנים. כל ההלוואות, ההק- צבות וההענקות הממשלתיות, החינוכיות כל כך לעיריות, עוברות דרך משרד הפנים. האחראי לכך במשרד הוא שלום ש. רותם. עיריה שאינה מתנהגת יפה אל המועצה ה- דתית שלה, וזוכה ליחס רע מצד המישרה. על עיריית צפת, שניאותה לשלם משכורת לרב הספרדי דוד דיין, אויב המפד"ל, הופעל מיד המכש של משרד הפנים. עיריית צפת נכנעה.

מרדכי אלון, ראש המועצה הקרואה בנצ- רת-עילית, שהעז לפקפק בחוקיות המועצה הדתית נכנע כשהשקצבות הממשלה עוכבו.

הדתית, מנחם לוי, למחות נגד הביזבוז, הניפות, וחלוקת-השלל המיפלגתית. הופעל עליו לחץ כביר, והרב הראשי אסר יהודה אונטרמן אף איים על לוי בחים ובנידוי, אם לא יפסיק את גילוייו.

רבים מחורי הבנין עומדים ריקים. חדרים אחרים נמסרו לגורמים ציבוריים-מפלגתיים כמו תמיכת תורה, שאינם שייכים למועצה. אבל יחד עם זאת מרבה המועצה להשתמש באולמות של המפד"ל, ברחוב אחד העם 108, ולשלם עבורם דמי-שכירות.

לא בקלות הגיע פנחס שיינמן לראשות המועצה. כשנספר היו"ר הקודם, ד"ר שמואל גרינברג, הוא השאיר אחריו סגן — יקר בכר — שטען לכתר. בכר, בעל חברת בני- טוח ומראשי העדה התורכית בעיר, לא ויתר על מקומו עד שלא התערב הרב המנוח טולידאנו, ודרש זאת ממנו במפגיע. שיינמן שילם לבכר סכום הגון כפיצוי, ובכר ממשיך עד היום לבטח בחברתו את רכוש המועצה הדתית.

עיריית תל-אביב אינה יכולה להרבות בפיקוח על המועצה הדתית, וראש העיר גם אינו מעוניין יותר מדי בפיקוח זה, כי ברור לו שכל הסכומים המוצאים בעיר לצרכי דת הם שוחת למפלגות הדתיות בעיר שלמות הקואליציה, ולא נהוג שנותן השוחד יבדוק כיצד מבזבז אותו מקבל השוחד. אחת התוצאות של חוסר-פיקוח היא ה- עובדה, שלמרות שמונה שנים אין רב ספרדי ראשי בתל-אביב, ולמרות שמוה

„לצערנו פשט יצר הזלילה, ההוללות ו- החיננות, והשתלטה אוריה אשר כל מי שאינו נסחף בורם, למרות שמצבו החמרי הוא רחוק מלהרשות לו זאת, נחשב כאילו כחאחד שלא מן החברה ורואה עצמו כ- פחות ערך בעיני שכנו. אחת הסיבות למשבר הכלכלי הפוקד את מדינתנו באח- רונה, היא בודאי צורת החיים הנולוה הזאת, שיש להתרע ולהתקומם נגדה.“

צמיצום, צניעות וטוהר. ביום בו החליטה המועצה לפרסם את הכרוז, החלט גם ל- הקציב 20 אלף לירות דמי-יצוג לאנשיה, ולהגדיל את המשכורות בשיעורים של בין 30 ל-50 אחוז. שיינמן עצמו, משכורתו הוגדלה או 20 אחוז והגיעה ל-1500 לירות לחודש, הודיע שהוא מחתר על חלק מהפ- רשים המגיעים לו. הפרשים אלה מתייחסים להגדלת משכורתו באופן רטרואקטיבי מרא- שית 1964, כלומר כמה אלפי לירות.

פנחס שיינמן ראוי בהחלט למשכורתו ה- גבוהה. הוא האיש שהציע את המועצה קדימה בצעדי ענק, מביתה הקטן והצנוע שברחוב יבנה עד לבית המפואר, הראוותני ויקר בשדרות המלך דוד. שיינמן גם לא ייחף להניף על בית זה את סמל מדינת ישראל. הסמל עצמו גדול ונוסט על בית הנשיא וישראל על בנין הכנסת. וישפנקה ממלכתית.